

“Hi ha xavals molt joves que, literalment, juguen amb foc. No són conscients que aquell cotxe que fan cremar en un garatge en pot incendiar d’altres”

bleses. A Évry han cremat cotxes i he anat a trobar a gent que han vist com es convertia en fum la seva eina de treball: en un cas, un camió de repartiment, en un altre, el cotxe familiar. Encara et resulta més inacceptable quan descobreixes que els cotxes destruïts són de gent modesta, que ha tardat anys a poder-ne tenir un.”

Els més de sis mil cotxes, centenar d’edificis públics, comerços, etc., cremats a partir del 27 d’octubre ho han estat en bona part per menors d’edat. “Hi ha xavals molt joves que, literalment, juguen amb foc. No són conscients que aquell cotxe que fan cremar en un garatge en pot incendiar d’altres i que pot acabar destruint un habitatge ple de gent. Amb tota aquesta explosió de violència, el que veiem no són únicament unes barriades empobrides sinó tota una part de França que pateix, la dels barris populars, que també és la de la misèria i la discriminació. Tot plegat és conseqüència de trenta anys de segregació social i ètnica. Les polítiques voluntaristes, de dreta o d’esquerra, han fracassat, totes. El que jo anomeno apartheid territorial creix i creix.”

La constatació és terrible per a un país que no deixa de proposar-se com a “model social”, de fer discursos sobre l’“universalisme dels seus valors” i, doncs, de la seva capacitat d’integració. “Estem vivint el fracàs de la integració a la francesa sumat a una crisi social, a una pèrdua de valors i a un augment del comunitarisme. Tot això pot ser fatal per el nostre model republicà. L’ascensor social, la possibilitat de canviar de classe, de progressar, ha deixat de funcionar. Una part de la joventut té com a únic horitzó l’atur, el fracàs escolar i el racisme.”

L’islam, el retorn a la terra dels pares i els avis, a les creences dels avantpassats sovint serveixen d’ideologia de substitució en un món sense utopies i en el qual molts han de viure en un món sinistre. “És veritat que a la *banlieue* hi ha tipus que s’han convertit en veritables

caïds i que dominen un circuit d’economia paral·lela, fet de robatoris i tràfics diversos. Són els caps de bandes de delinqüents molt joves, que ataquen bens i persones, que escampen la por. I enmig d’aquesta por actuen també algunes organitzacions religioses, que aporten reconfort i seguretat. Els poders públics, la República, no és capaç d’ocupar el seu lloc i garantir el respecte a la laïcitat.”

El fet és que els socialistes, amb Jospin al capdavant, no tenien cap solució màgica per frenar la progressiva formació de guetos d’una part de la societat francesa. L’antic primer ministre, en un llibre molt recent, també reflexiona sobre aquesta qüestió, sobre la crisi de la idea de nació i l’aparició d’una nova aristocràcia en una societat que es vol igualitària però que sembla bloquejada, incapaç de reformar-se. “És molt difícil trobar solucions. Amb la dreta podem compartir l’anàlisi o, més ben dit, les constatacions, però proposem vies diferents. Nosaltres sabem que la policia de proximitat, l’ajuda a les associacions de barri, els crèdits dedicats a millorar l’habitatge, les lleis exigint un 20% d’habitatge social en tots els ajuntaments, totes aquestes mesures no eren el remei a tots els mals, però quan la dreta les ha suprimides, el resultat s’ha fet latent.”

És cert. Els focs encara no s’han apagat del tot. Valls sap, però, que els ajuts i subvencions que repartia l’esquerra només ajudaven a sobreviure els que viuen amb moltes dificultats però que en cap cas tornava a posar en marxa el famós “ascensor social”. El que és insuportable és trobar-se que l’Estat francès –en majúscula (no en va és fill de la Revolució, Napoleó i De Gaulle)– ha trontollat de cop amb una colla de menors d’edat sense organització, ni idees, ni bandera. N’hi ha hagut prou amb uns quants litres de benzina per il·luminar totes les carències d’un món.

Octavi Martí
París

CARME PUERTOLAS

El fenomen de l’emigració, als Països Catalans, es troba en un estadi diferent –molt anterior– al que viu l’estat francès. Els que han protagonitzat els aldarulls a la rodalia de París o a Perpinyà no són immigrants, sinó ciutadans francesos –que ja han nascut en territori francès– i descendents –fills o néts– de la generació que va protagonitzar l’emigració. L’esclat de violència, doncs, no es pot atribuir al fenomen de la immigració, sinó a un problema interior de cohesió social, fruit de la incapacitat política per garantir a tots els ciutadans –i especialment a aquests fills de la immigració– la igualtat. Això defensen Mònica Nadal, responsable d’immigració de la Fundació Jaume Bofill, i Gemma Aubarell, directora de programació de l’Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed). Les situacions són molt diferents i, per això, és molt improbable que Barcelona, València o Palma visquin un conflicte semblant. Això no treu que pugui haver-hi –com, de fet, ja hi ha hagut– altres enfrontaments derivats del fenomen de la immigració que esclaten per espurnes religioses (la instal·lació d’una mesquita) o economico-laborals (la lluita per un lloc de feina en un context de crisi). I el fet que no

La inversió i previsió en el sistema educatiu és una de les claus per afavorir la igualtat, la cohesió social i evitar conflictes futurs.

Les lliçons de les flames

Els aldarulls que han sotragat la rodalia de París i, per extensió, bona part de l'estat francès, no són probables ara i aquí. Els experts destaquen que nosaltres encara ens hem d'enfrontar amb la recepció de la immigració, mentre que la República francesa s'encara amb un problema de cohesió social: molts ciutadans joves no se senten francesos pel fet que els seus pares –o els seus avis– no ho eren. Per evitar que passi en el futur, cal evitar, per damunt de tot, la degradació del sistema educatiu.

pugui passar ara tampoc no impedeix que pugui passar d'aquí a deu anys.

Les diferències amb París. Entre les causes que han provocat els aldarulls a París, Mònica Nadal destaca el racisme i el fracàs escolar, dos fenòmens

que, sumats, bloquegen el que els francesos anomenen "ascensor social". Els joves dels barris on s'han produït els aldarulls "han crescut sense expectatives", amb la convicció que mai no sortiran del barri perquè el color de la seva pell és un problema a l'hora de ser con-

tractats. Però alguns dels ingredients d'aquest brou són comuns a tot Europa. "En primer lloc –explica Nadal–, hi ha hagut un retrocés de l'estat del benestar com a conseqüència d'un context liberalitzador; en segon lloc, una desregulació del mercat de treball, amb l'aparició de contractes escombria i la lògica precarietat vital; també una degradació dels barris; l'agreujament del racisme en un context de recessió econòmica, i, per últim, una desconfiança cap a les forces de seguretat."

És evident que els primers elements desgranats per Nadal –els provocats per la liberalització i la globalització– són comuns als Països Catalans i, en els pròxims anys, podrien, fins i tot, agreujar-se. Nadal, però, pensa que la societat catalana conserva alguns trets que redueixen les probabilitats d'aquesta mena de conflictes. "Un és que la família, a casa nostra, fa de coixí social: la gent viu a casa fins als trenta anys, si cal, i això minimitza els efectes de la precarització."

La segona diferència és l'estat dels barris i el seu teixit social: "Aquí, als anys vuitanta, molts barris estaven encara en condicions molt dures –recorda Nadal–. En comparació amb aquesta situació, tots han millorat molt", i els barris conserven associacions de veïns i organitzacions socials.

Una altra diferència es troba en l'actuació policial. Mònica Nadal considera que França no ha optat per la policia de proximitat, sinó per un model de forces de seguretat molt més allunyat i repressor. Els agents, segons Nadal, no s'acosten gaire a aquests barris de la perifèria parisenc i, quan ho fan, de manera extraordinària, és per organitzar una batuda en persecució de presumptes delinqüents. De fet, l'espurna que va encendre aquests conflictes va ser la mort de dos joves d'un d'aquests barris quan s'amagaven perquè pensaven que la policia els empaitava.

Gemma Aubarell destaca que, a diferència del Regne Unit, França no ha incorporat ciutadans de totes les ètnies a la policia. Això, i el fet que tampoc no hi ha gaires polítics que siguin d'altres procedències, allunya encara més la policia i els polítics dels ciutadans d'origen divers.

Per a Gemma Aubarell, Catalunya i l'estat espanyol tenen un altre avantat-

ge sobre França: el model d'administració descentralitzada. Segons Aubarell, a l'hora de cercar solucions una administració descentralitzada té més instruments. Aubarell creu que els diferents nivells d'administració –Ajuntament, Generalitat i estat, com a mínim– propicien que els ciutadans se sentin més participants de les decisions. A França, segons Aubarell, hi ha un

Aquí, en canvi, funciona una xarxa que facilita la relació entre ciutadans i administracions: “Aquí els espais intermedis, com ara els educadors, els mediadors culturals o la sanitat, sí que funcionen.”

L'escola i la igualtat. L'element que més caldria vigilar per no acostar-nos perillosament a la situació francesa,

El fracàs escolar és un tret característic dels joves dels barris francesos que han patit els aldarulls. A França, aclareix Nadal, “no hi ha, aparentment, el problema que tenim aquí de dues escoles –pública i privada–, però també hi ha escoles de dos nivells”. Pel que fa a l'escola catalana, la setmana passada es va fer públic un estudi de la Fundació Jaume Bofill sobre el sistema educatiu català que conclou que l'escola tampoc no és igualitària: tot i que l'informe constata que Catalunya té un sistema educatiu que compensa les desigualtats més que d'altres, també destaca que ara per ara el factor més decisiu en els resultats de l'alumnat continua sent el seu nivell socioeconòmic. Això vol dir que l'escola no és capaç d'aportar als alumnes que vénen de les capes socials més pobres els coneixements que els equiparen amb la resta d'alumnes a l'hora de buscar un treball: per exemple, el 56,1% dels estudiants fills de matrimonis amb un nivell cultural i socioeconòmic baix són gairebé analfabets en matemàtiques. Entre els fills de pares de nivell cultural i socioeconòmic alt, el percentatge de fracàs en aquesta mateixa matèria és de l'1,6%.

Mònica Nadal insisteix a advertir que Catalunya sí que comença a patir aquest problema i destaca la importància que això pot tenir en la futura cohesió social. Si el principal factor igualador falla, la fraternitat també s'esquerda, com s'ha vist en els aldarulls de París. I la tercera pota de la república, la llibertat, comença a perillar amb l'establiment dels tocs de queda.

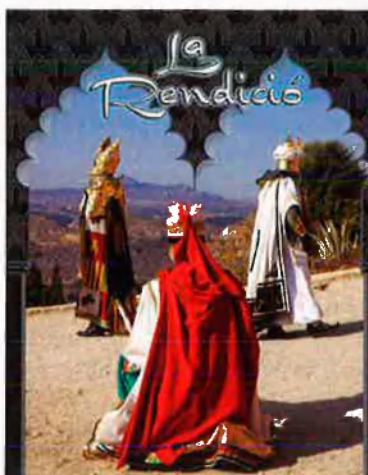
Alex Milian

El nostre país també ha viscut incidents vandàlics relacionats amb la immigració, com els que s'esdevingueren l'any 1999 al barri terrassenc de Ca n'Anglada, però en aquell cas les víctimes van ser els magribins. A la foto, destrosses produïdes en una carnisseria àrab.

buit entre barris i estat. Aquesta distància s'ha fet encara més gran amb la desaparició de les organitzacions socials que actuaven en aquests barris: “Ara, a França –explica Aubarell–, a diferència de les revoltes dels setanta, ja no hi ha el teixit social intermedi que feia de coixí.”

segons Nadal, és el sistema educatiu. El funcionament eficaç de l'escola és una garantia d'igualtat entre ciutadans. “L'escola –recorda Nadal– és l'instrument principal de cohesió social: com més temps passa un jove a l'escola, com més madur en surti, està clar que més possibilitats d'inserció laboral tindrà.”

Festa dels Capitans

Dissabte, 19 de novembre

- A les 17 hores: Alardo de capitans
- A les 19 hores: Cercavila festera

Lloc: Plaça de Baix - Ermita Sant Bonifaci

Festivitat d'homenatge al capitans que coincideix amb la celebració del "Mig any fester" de les tradicionals festes de Moros i Cristians.

ORGANITZEN

Regidoria de Cultura i Patrimoni
Ajuntament de Petrer

Unió de Festes de
Sant Bonifaci, Març - Petrer

Unió de Festes de
Sant Bonifaci, Març - Petrer

Petrer
Valls del Vinalopó

La Rendició

Diumenge, 20 de novembre

- A les 12 hores: Cercavila de Capitans
- A les 13 hores: La Rendició

Lloc: Castell-fortalesa de Petrer

Representació teatral de caràcter històric que commemora la capitulació dels moros de Petrer al rei Jaume I el Conqueridor l'any 1265.

ORGANITZEN

Regidoria de Cultura i Patrimoni
Ajuntament de Petrer

Unió de Festes de
Sant Bonifaci, Març - Petrer

Unió de Festes de
Sant Bonifaci, Març - Petrer